

Onderzoeksgroep “zindelijkheid” universiteit Antwerpen departement geneeskunde en gezondheidswetenschappen :

Prof Vermandel Alexandra PhD ,MPT

Prof dr De Win Gunter , kinderuroloog UZA

Prof dr De Wachter Stefan,diensthoofd urologie UZA

dr Van Aggelpoel Tinne , PhD, MPT

Dra Bladt Lola, produktontwikkeling

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor luiers en incontinentieproducten: naar een duurzamere aanpak.

In het kader van het principe "de vervuiler betaalt" moeten we nadenken over een rechtvaardige en duurzame oplossing voor de enorme afvalstroom die deze producten genereren. Het is essentieel dat producenten niet alleen instaan voor de productie en verkoop van deze producten, maar ook verantwoordelijkheid dragen voor hun volledige levenscyclus, inclusief recyclage en afvalverwerking. Waarom heeft het kabinet besloten dit nationaal (en alleen in Nederland) in te voeren? Dit kan toch veel beter Europees overlegd worden?

Tegelijkertijd mogen we de cruciale rol van **preventie** niet uit het oog verliezen. Bij peuter kan een vroeger zindelijkheidstraining – met wetenschappelijk bewezen mogelijkheden om gemiddeld een half jaar vroeger droog te zijn – een aanzienlijke vermindering in luierafval betekenen. Als wegwerpluiers duurder worden door de invoering van een recyclageverantwoordelijkheid bij producenten, kunnen ouders misschien sneller geneigd zijn om over te stappen op herbruikbare luiers of het zindelijkheidsproces vroeger te starten. Dit is een piste die verder onderzocht moet worden.

Bij volwassenen met incontinentieproblematiek ligt de focus op **primaire en secundaire preventie**. Vele vormen van incontinentie kunnen doeltreffend aangepakt worden met **bekkenbodembreëducatie**, waardoor het gebruik van incontinentiemateriaal kan worden verminderd of zelfs overbodig worden (wetenschappelijke literatuur voorhanden). Het stimuleren van preventieve maatregelen zou niet alleen de levenskwaliteit van ouderen verhogen, maar ook de ecologische en financiële lasten verminderen.

Een systeem waarin producenten verantwoordelijk worden gehouden voor de recyclage van wegwerpluiers en incontinentieproducten zal onvermijdelijk leiden tot veranderingen in prijszetting en productkeuze. De vraag rijst of dit een verschuiving teweeg kan brengen naar **duurzamere alternatieven en preventiegerichte strategieën**. Dit vraagt om grondige studie en beleidsmatige afwegingen, maar het is duidelijk dat een integrale aanpak, waarin preventie en verantwoordelijkheid hand in hand gaan, de weg vooruit is.

Misschien moeten we ook eens nadenken, zoals bij sigaretten, om waarschuwingslabels te gebruiken om bewustwording te vergroten. Men kan een vergelijkbare aanpak overwegen voor luiers en incontinentieproducten. Voorbeelden van waarschuwingen op de verpakking kunnen zijn:

Zoek medische hulp bij urineverlies – er zijn behandelmogelijkheden beschikbaar (zoals vb bekkenbodem oefeningen)

Verlate zindelijkheid kan een impact hebben op milieu(informatie over het zindelijkheidsproces, wanneer kunnen starten, rijpheidsfactoren)

Deze boodschappen kunnen ouders, zorgverleners en gebruikers aanmoedigen om oplossingen te overwegen die het gebruik van dergelijke producten mogelijk kunnen verminderen.

Naast verpakkingswaarschuwingen kunnen **educatieve campagnes** helpen om bewustzijn te creëren over blaasgezondheid, vroege zindelijkheidstraining en de lange-termijn voordelen van preventieve zorg.

Door een combinatie van preventie, innovatie en verantwoordelijkheid kan de overgang naar een duurzamere aanpak versneld worden. Dit vraagt echter om een gezamenlijke inspanning van overheden, producenten en consumenten.

Prof Vermandel Alexandra PhD ,MPT